

Profil zdolności specjalnych												
Poziom zdolności		Imię i nazwisko.....				Płeć.....		Wiek.....				
Wysoki	10											10
	9											9
	8											8
Przeciętny	7											7
	6											6
Niski	5											5
	4											4
	3											3
	2											2
Typ zdolności		M-L	L-J	W-P	M	K-C	INTER	INTRA	P	E	D	

- LEGENDA:**
- M-L** - matematyczno-logiczne (9)
 - L-J** - lingwistyczne – językowe (6)
 - W-P** - wizualno-przestrzenne (8)
 - M** - muzyczne (2)
 - K-C** - kinestetyczne – cielesne (3)
 - INTER** - interpersonalne (6)
 - INTRA** - intrapersonalne (5)
 - P** - przyrodnicze (2)
 - E** - egzystencjalne (4)
 - D** - duchowe (4)

WSKAZÓWKI DO ANALIZY I INTERPRETACJI:

1. **OPIS DIAGNOSTYCZNY** – diagnoza pozytywna i negatywna – hipoteza diagnostyczna
 - a) **SYNDROMY – ZDOLNOŚCI** (opis mocnych i słabych stron)
 - b) **KONFIGURACJA ZDOLNOŚCI** (podskale i ich powiązania)
2. **INTERPRETACJA**
3. **DIAGNOZA PROJEKTUJĄCA (wsparcie, kierunek rozwoju) - WSKAZANIA DLA PRAKTYKI (ZAWODY)**

1. DIAGNOZA POZYTYWNA – MOCNE STRONY – ZASOBY

Osoba badana w największym stopniu posiada rozwinięte zdolności matematyczno-logiczne (9 sten) i wizualno-przestrzenne (8 sten) oraz na przeciętnym poziomie zdolności lingwistyczne (6 sten) i interpersonalne (6 sten).

OPIS DIAGNOSTYCZNY

Zdolności matematyczno-logiczne (9 sten): osoba badana ma wysoko rozwiniętą zdolność logicznego myślenia, dedukowania, analizowania problemów, wykonywania operacji matematycznych. Potrafi

myśleć koncepcyjnie i abstrakcyjnie, dostrzega schematy, wzory i związki przyczynowo-skutkowe, rozumie i umie wykorzystywać symbole. Lubi rozwiązywać zadania matematyczne, gry logiczne, biegle liczy w pamięci. Potrafi logicznie argumentować. Rozwiązując zadanie postępuje metodycznie, zbierając najpierw wszystkie potrzebne informacje. Jest systematyczna, dobrze zorganizowana, lubi porządek i jasno zdefiniowane zadania. Lubi dopasowywać do siebie fakty, eksperymentować, układać puzzle, interesują ją sprawy związane np. z kosmosem. Szuka uzasadnienia i logicznych argumentów wyjaśniających obserwowane zjawiska i uzasadniających ich działania. Ma racjonalny pogląd na życie.

Zdolności wizualno-przestrzenne (8 sten): osoba badana ma wysoko wykształconą zdolność dostrzegania informacji wzrokowych i tworzenia obrazów wzrokowych (także trójwymiarowych) oraz umiejętność transformowania i modyfikowania ich („myślenie obrazami”). Z łatwością odczytuje mapy, plany oraz wykresy, schematy, diagramy i inne sposoby prezentowania danych. Lubi układać klocki, puzzle, trójwymiarowe układanki. Często korzysta z wizualizacji, przypominając sobie sytuacje i przedmioty. Potrafi dostrzec szczegóły przedmiotów, zwraca uwagę na kolory, proporcje. Podczas czytania dużą uwagę przywiązuje do elementów graficznych towarzyszących tekstowi. Myśli używając wyobraźni i obrazów, jest wrażliwa na otaczające kolory i wzory. Lubi rysować, malować, rzeźbić, potrafi wyrazić perspektywę. Za pomocą rysunków przedstawia swoje pomysły. W swych wytworach wykorzystuje różnego typu materiały, które potrafi ze sobą łączyć.

UWAGA: OPIS DIAGNOSTYCZNY CECH WYKSZTAŁCONYCH NA ŚREDNIM POZIOMIE MUSI BYĆ DOKONANY Z ODNIESIENIEM DO POSZCZEGÓLNYCH SYMPTOMÓW (pytań w kwestionariuszu z danej podskali).

Zdolności lingwistyczne (6 sten): osoba badana posiada w średnim stopniu rozwinięte zdolności lingwistyczne, co oznacza przeciętną wrażliwość na język pisany i mówiony oraz podstawową zaledwie umiejętność wykorzystania języka do osiągnięcia określonych celów. W umiarkowanym stopniu lubi język ojczysty i języki obce. Nie ma problemów z czytaniem, mówieniem, pisanie i myśleniem przy użyciu słów, ale nie ma skłonności do wyrażania siebie poprzez pisanie czy tworzenie opowiadań lub poezji. Gry językowe i zagadki słowne nie sprawiają jej problemów, ale też nie są dla niej głównym przedmiotem zainteresowania. Ma przeciętny zasób słownictwa, a poznawanie nowych słów, gry słowne i tworzenie metafor, debaty i dyskusje nie są jej żywiołem. Nie ma większych problemów z pracami pisemnymi i wyjaśnianiem różnych kwestii, ale w tych formach się nie spełnia.

Zdolności interpersonalne (6 sten): osoba badana nie ma znaczących problemów ze zrozumieniem emocji, motywacji i potrzeb innych, a także dostrzeganiem cech różnicujących ludzi, co powoduje, że nie mają nadmiernych kłopotów w funkcjonowaniu w relacjach z innymi. Potrafi obserwować świat oczyma innych ludzi, nie izoluje się społecznie i ma w miarę dobre kontakty z innymi ludźmi, choć świat społeczny nie jest dla niej najważniejszym źródłem gratyfikacji emocjonalnych i samorealizacji. Osobę badaną cechuje przeciętny poziom empatii, wrażliwości na problemy innych ludzi i ich punkt widzenia. Nie ma

większych problemów z dostrzeganiem nastrojów innych ludzi i dostrojeniem się do nich. Nie mają problemów w komunikacji z innymi, racjonalnie podchodzą do konfliktów.

Zdolności intrapersonalne (5 sten): osoba badana nie ma większych problemów z rozumieniem siebie, dostrzeganiem swoich emocji, potrzeb i motywacji, stąd w ma możliwości wykorzystania tej wiedzy w działaniu. Posiada przeciętną intuicję i znajomość siebie, swoich zalet i wad (choć może się tu pojawić ambiwalencja w ocenie siebie). Potrafią obserwować siebie i innych, wyciągać wnioski i formułować poglądy, choć nie jest to główny przedmiot ich zainteresowań. Silna wola, typ motywacji (wewnętrzna vs zewnętrzna), wyznaczanie celów są zależne od typu aktywności. Nie mają wyraźnych preferencji w zakresie form pracy: indywidualnej lub zespołowej. Kontakt z innymi i wymiana myśli są potrzebne, ale nie stanowią źródła budowania wiedzy. Nie ma kłopotów z rozumieniem własnego postępowania, samokontrolą, ale nie jest to zaprogramowana aktywność służąca samodoskonaleniu. Cechuje ją przeciętny poziom samoświadomości, samodyscypliny i dążenia do działania sensownego.

2. DIAGNOZA NEGATYWNA – SŁABE STRONY – DEFICYTY

Osoba badana w najmniejszym stopniu ma rozwinięte zdolności muzyczne (2 sten) i przyrodnicze (2 sten) oraz kinestetyczno-cielne (3 sten), egzystencjalne (4 sten) i duchowe (4 sten).

OPIS DIAGNOSTYCZNY

Zdolności muzyczne (2 sten): osoba badana ma wyraźne deficyty w zakresie umiejętności wykonywania, odtwarzania i tworzenia muzyki – jest niezdolna muzycznie, co oznacza słabą wrażliwość na wysokość dźwięku, rytm, tembr i emocjonalny aspekt muzyki (nie potrafi rozpoznać melodii i dźwięków płynących z otaczającego środowiska, zwykle w ogóle ich nie słyszy). Ma duże trudności w odtwarzaniu melodii i rytmu nawet po kilkukrotnym ich usłyszeniu, nie rozpoznaje brzmienia instrumentów, muzyka nie ma dla niej znaczenia w życiu codziennym, a jej dźwięki raczej rozpraszają niż pomagają jej w wykonywaniu różnych czynności (np. dekoncentrują podczas nauki). Nie ma motywacji do uczenia się gry na instrumentach, nie lubi śpiewać, słuchać lub tworzyć muzyki. Ma problemy i niechętnie uczy się języków obcych, ze względu na trudności „wyłapania” akcentu, intonacji i brzmienia nowych, obcych słów.

Zdolności przyrodnicze (2 sten): osoba badana ma wyraźne problemy w zakresie rozpoznawania i rozumienia zjawisk natury (i kultury). Nie docenia znaczenia przyrody, nie ma poczucia związku z naturą, nie interesuje się zjawiskami zachodzącymi w świecie przyrody. Nie potrafi różnicować i klasyfikować gatunków: przedstawicieli flory i fauny, nie rozpoznaje i nie różnicuje zjawisk naturalnych, nie dostrzega między nimi relacji. Świat przyrody jest jej obojętny emocjonalnie i poznawczo – nie interesuje się losem zwierząt czy problemami ekologicznymi. Nie ma świadomości znaczenia ochrony środowiska naturalnego dla losów świata i ludzi, którzy są elementem ekosystemu. Nie docenia i nie rozumie sił natury, nie ma poczucia powiązania z przyrodą, stąd nie jest zmotywowana, by ją chronić. Kontakt z naturą nie ma dla

niej znaczenia, stąd nie lubi przebywać na świeżym powietrzu – spacer, wędrówki, podróże, służące poznawaniu świata są dla niej nużące i nudne. Na łonie natury czuje się obco („nie na swoim miejscu”).

Zdolności kinestetyczno-cieleśne (3 sten): osoba badana nie posiada umiejętności posługiwania się swoim ciałem do autoekspresji oraz osiągnięcia zamierzonych celów. Jest pasywna fizycznie, nastawiona bardziej na obserwowanie tego, co się dzieje niż branie w tym udziału. Ma poczucie, że ciało jej przeszkadza, że nie sprawuje nad nim dostatecznej kontroli. Ma problemy z zachowaniem równowagi, słabą koordynację ruchową i słaby refleks. Niechętnie wykonuje ćwiczenia fizyczne, nie lubi ruchu i wykonywania zadań wymagających pracy rąk (majsterkowanie, rzeźbienie). Gesty nie służą jej do ekspresji siebie. Nie ma tendencji do manipulowania przedmiotami, dotykania ich w celach poznawczych (uczenia się). Obserwowanie i naśladowanie czynności innych nie pomaga jej w uczeniu się wykonywanych przez nich czynności, zaś ruch i odgrywanie ról nie są formą aktywności wspomagającą proces uczenia się. Z trudnością uczy się różnych aktywności fizycznych (np. jazdy na rowerze), nie bierze udziału w tym, co dzieje się wokół (wycofuje się lub obserwuje). Taniec i inne aktywności fizyczne nie są dla niej formą ekspresji siebie. Nie ma wycucia czasu. Może mieć trudności z odczytywaniem i przesyłaniem komunikatów niewerbalnych.

Zdolności egzystencjalne (4 sten): osoba badana nie widzi sensu w zadawaniu tzw. pytań „ostatecznych” (bo i tak nie ma na nie odpowiedzi lub są oczywiste). Nie interesują jej kwestie egzystencjalne, stąd nie poddaje refleksji problemów istotnych dla życia człowieka i losu świata, sensu ludzkiej egzystencji i kosmosu, pochodzenia człowieka, zagadki życia i śmierci, źródeł i natury dobra czy zła. Sprawy te traktuje jako dane i oczywiste, więc niewarte refleksji. Interesują ją sprawy i problemy konkretne, odnoszące się do „powszednich” trosk codziennych. Nie zastanawia się nad istnieniem sił wyższych, naturą dobra i zła, istnieniem wolnej woli, przyszłością świata i ludzi – „bierze życie takim, jakie jest”. Niechętnie sięga po książki filozoficzne i religijne czy filmy dotyczące spraw egzystencjalnych. Są dla niej nudne i nużące. Nie lubi prowadzić rozmów na tematy egzystencjalne, traktując je jako zwykłą stratę czasu. Nie ma potrzeby analizowania własnego postępowania, poszukiwania znaczenia różnych zdarzeń w życiu dla planowania własnej przyszłości.

Zdolności duchowe (4 sten): osoba badana nie przejawia tendencji do przekraczania ograniczeń świata materialnego. Nie interesują jej wartości ostateczne, stąd nie ma gotowości do ich poszukiwania. Codzienne wydarzenia w jej życiu nie niosą żadnych znaczeń, nie dostrzega w nich wzniosłości, tajemnicy i niezwykłości. Nie ma tendencji do dokonywania aktów transgresji: nie odczuwa potrzeby poszukiwania doskonałości, nie poszukuje trwałych i wartościowych relacji z czymś „ponad” lub „poza” nią, czyli czymś doskonalszym od niej samej, uświęconym. W jej życiu nie ma miejsca na niezwykle doświadczenia (mistyczne). Nie przywiązuje nadmiernej wagi do wartości moralnych, tzw. wyższego rzędu: wybaczenia, okazywania wdzięczności, współczucia i współodczuwania, skromności i pokory. Miłość, choć ważna, nie ma dla niej charakteru spełnienia czy wszechogarniającej, bowiem nie łączy się z poczuciem zjednoczenia ze światem i ludźmi. Nie odczuwa powołania czy wezwania od siły wyższej (bez względu na jej charakter) do robienia rzeczy dobrych. Mądrość życiowa nie stanowi dla niej celu rozwoju.

3. INTERPRETACJA

KONFIGURACJA ZDDOLNOŚCI SPECJALNYCH: Osoba badana posiada specyficzny katalog zdolności specjalnych, które można ulokować w kategoriach inteligencji poznawczej (racjonalnej), czyli obrazującej klasyczne IQ – zdolności matematyczno-logiczne (wysoki poziom), lingwistyczne (przeciętny poziom) i wizualno-przestrzenne (wysoki poziom) oraz jedną ze zdolności tzw. personalnych, czyli zdolności interpersonalne (przeciętny poziom). Pozostałe zdolności są rozwinięte na niskim poziomie.

4. DIAGNOZA PROJEKTUJĄCA – WYBÓR ZAWODÓW

1. PROJEKTOWANIE WYBORU ZAWODU NIE MOŻE ODBYWAĆ SIĘ JEDYNIEM NA PODSTAWIE OKREŚLENIA ZDOLNOŚCI SPECJALNYCH – INTELIGENCJI WIELORAKICH, ALE MUSI BYĆ POPARTE DIAGNOZĄ:

- A) potencjału twórczego,
- B) preferencji i zainteresowań zawodowych,
- C) specyficznych cech osobowości, ważnych dla danego zawodu,
- D) temperamentu,
- E) aspiracji życiowych,
- F) możliwości życiowych.

2. WSTĘPNEJ KWALIFIKACJI DO ZAWODU DOKONUJEMY NA PODSTAWIE DOMINUJĄCYCH ZDOLNOŚCI, CZYLI WYKSZTAŁCONYCH NA WYSOKIM POZIOMIE, POMOCNICZE MOGĄ BYĆ ZDOLNOŚCI WYKSZTAŁCONE NA POZIOMIE ŚREDNIM.

3. MOŻNA TAKŻE WSKAZAĆ OGRANICZENIA W WYBORZE ZAWODU NA PODSTAWIE PROFILU ZDOLNOŚCI – NA POZIOMIE NISKIM.

4. PROJEKTOWANIE POSTDIAGNOSTYCZNE W KONTEKŚCIE ROZWOJU ZDOLNOŚCI SPECJALNYCH MOŻNA ZAPLANOWAĆ NA PODSTAWIE PORADNIKÓW (pracujemy kompleksowo – doradca, nauczyciel i praca samodzielna).

Pozytywne wskazania:

W wysokim stopniu rozwinięte zdolności matematyczno-logiczne stanowią dobry prognostyk dla dobrego funkcjonowania, samorealizacji i osiągnięcia satysfakcji w następujących typach zawodów: księgowy, kasjer, audytor, agent ubezpieczeniowy, matematyk, logik, fizyk, chemik, naukowiec lub nauczyciel w zakresie przedmiotów ścisłych, statystyk, analityk komputerowy, programista, detektyw, prawnik, filozof, astronom, inżynier, pracownik banku, doradca finansowy, lekarz.

W wysokim stopniu rozwinięte zdolności wizualno-przestrzenne stanowią dobry prognostyk dla dobrego funkcjonowania, samorealizacji i osiągnięcia satysfakcji w następujących typach zawodów: artysta grafik, plastyk i rzeźbiarz, architekt (także wnętrz i ogrodów), projektant, konstruktor i wynalazca, kartograf, fotograf, ale również mechanik, kierowca, elektryk, inżynier, geodeta, żeglarz, nawigator, pilot, reżyser, operator filmowy, chirurg, strateg, nauczyciel przedmiotów artystycznych.

Zdolności wykształcone na poziomie przeciętnym: lingwistyczne, interpersonalne i intrapersonalne, wskazują na konieczność ich rozwijania, a także na możliwość ukierunkowania wyboru zawodu, w tym wypadku na pracę z ludźmi, ale bardziej związaną z edukacją, niż np. z pomocą psychopedagogiczną.

Negatywne wskazania:

Niski poziom zdolności muzycznych eliminuje zawody, które ich wymagają. Osoba badana nie powinna być muzykiem, piosenkarzem, kompozytorem, dyrygentem, tancerzem, aktorem, didżejem, lutnikiem, stroicielem fortepianów, sprzedawcą instrumentów muzycznych, muzykoterapeutą, inżynierem w studio nagraniowym, nauczycielem muzyki i **kopistą nut.**

Niski poziom zdolności kinestetycznych – cielesnych ogranicza możliwość wykonywania następujących zawodów: tancerz, sportowiec, gimnastyk, aktor, chirurg, strażak, jubiler, mechanik, fryzjer, fizjoterapeuta, specjalista ds. rekreacji, model/modelka, nauczyciel wychowania fizycznego, choreograf, rzeźbiarz, rzemieślnik, stolarz, jubiler, rolnik, leśnik, robotnik fabryczny.

Niski poziom zdolności przyrodniczych eliminuje zawody, które ich wymagają, by osoba badana miała poczucie samorealizacji: weterynarz, botanik, rolnik, podróżnik, przyrodnik, biolog ewolucyjny, biolog morski, botanik, entomolog, ornitolog, zoolog, hodowca zwierząt, hodowca sadów i winorośli, leśnik, ogrodnik, agronom, ekolog, reporter, dietetyk, propagator medycyny naturalnej.

Niski poziom zdolności egzystencjalnych i duchowych ogranicza możliwość wykonywania następujących zawodów: pastor, rabin i inni duchowni, pisarz, artysta, naukowiec, mentor, filozof, teolog, np. pracownik socjalny, psycholog, pedagog, terapeuta.

UWAGA:

Kwalifikacji do zawodu dokonujemy na podstawie diagnozy pogłębionej, wielowymiarowej, nie tylko z uwzględnieniem zdolności specjalnych (inteligencji wielorakich), ale także biorąc pod uwagę wymagania różnych zawodów: profile cech osobowych, kompetencji i umiejętności ważnych w danym zawodzie/typie zawodów.

KOLEJNE PRZYKŁADY ANALIZUJEMY ANALOGICZNIE.... STĄD PEWNE ELEMENTY OPOSU I WNIOSKOWANIA POSTDIAGNOSTYCZNEGO ZOSTAŁY POMINIĘTE, ZAŚ WSKAZANO ISTOTNE KONFIGURACJE CECH NA PROFILACH.

Profil zdolności specjalnych												
Imię i nazwisko.....				Płeć.....				Wiek.....				
Wysokie zdolności	10											10
	9											9
	8											8
	7											7
Przeciętne zdolności	6											6
	5											5
Niskie zdolności	4											4
	3											3
	2											2
	1											1
		M-L	L-J	W-P	M	K-C	INTER	INTRA	P	E	D	

LEGENDA:

- M-L** - matematyczno-logiczne (2)
- L-J** - lingwistyczne - językowe (5)
- W-P** - wizualno-przestrzenne (3)
- M** - muzyczne (2)
- K-C** - kinestetyczne – cielesne (2)
- INTER** - interpersonalne (10)
- INTRA** - intrapersonalne (8)
- P** - przyrodnicze (8)
- E** - egzystencjalne (9)
- D** - duchowe (10)

WSKAZÓWKI DO ANALIZY I INTERPRETACJI:

1. **OPIS DIAGNOSTYCZNY – diagnoza pozytywna i negatywna – hipoteza diagnostyczna**
 - a. **SYNDROMY – ZDOLNOŚCI (opis mocnych i słabych stron)**
 - b. **KONFIGURACJA ZDOLNOŚCI (podskale i ich powiązania)**
2. **INTERPRETACJA**
3. **DIAGNOZA PROJEKTUJĄCA (wsparcie, kierunek rozwoju) - WSKAZANIA DLA PRAKTYKI (ZAWODY)**

1. DIAGNOZA POZYTYWNA – MOCNE STRONY – ZASOBY

Osoba badana w największym stopniu posiada rozwinięte zdolności interpersonalne (10 sten) i duchowe (10 sten), a także egzystencjalne (9 sten), intrapersonalne (8 sten) i przyrodnicze (8 sten). Na przeciętnym poziomie rozwinięte są zdolności lingwistyczne (5 sten).

OPIS DIAGNOSTYCZNY

Zdolności interpersonalne (10 sten): osoba badana w stopniu wysokim posiada rozwinięte umiejętności rozumienia emocji, motywacji i potrzeb innych, a także dostrzegania cech różnicujących ludzi, co

umożliwia efektywną pracę z nimi. Najlepiej rozumie świat, obserwując go oczyma innych ludzi, stąd uczy się najefektywniej poprzez kontakt z innymi osobami. Ma wielu przyjaciół, lubi spotkania towarzyskie, dobrze czuje się wśród ludzi. Potrafi organizować pracę w grupie, ma zdolności przywódcze, woli pracować w zespole, nie lubi pracy w samotności. Umie aktywnie słuchać, inni ludzie często zwracają się do niej po radę. Jest empatyczna, wrażliwa na problemy innych ludzi i ich punkt widzenia. Dostrzega nastroje innych i potrafi się do nich dostosować, łatwo komunikuje się z innymi, a także potrafi rozwiązywać konflikty, mediuować i godzić osoby o sprzecznych interesach.

Zdolności duchowe (10 sten): osoba badana w wysokim stopniu świadczy posiada zdolności do przekraczania ograniczeń świata materialnego, jest nastawiona na poszukiwanie wartości ostatecznych, niematerialnych. Dostrzega wzniosłość, tajemnicę i niezwykłość w codziennych wydarzeniach. Potrafi transcendować swoją egzystencję, poszukując trwałych i wartościowych relacji z czymś „ponad” lub „poza” nią – czymś doskonalszym od niej samej, uświęconym. Konfrontując się z trudnościami, korzysta ze swoich zasobów duchowych. Poszukuje doświadczeń mistycznych, które pomogą jej osiągnąć wyższe stany świadomości. Ważne są dla niej, stąd w życiu kieruje się wartościami moralnymi: potrafi wybaczać, okazywać wdzięczność, współczucie, jest skromna, umie kochać, dąży do osiągnięcia mądrości życiowej. Doświadcza pełni życia, jego sensu i celowości, ma poczucie zjednoczenia ze światem i ludźmi, odczuwa wezwanie od siły wyższej do robienia rzeczy dobrych.

Zdolności egzystencjalne (9 sten): osoba badana ma wyraźną tendencję do zadawania pytań o sprawy ostateczne – istotne dla życia człowieka i losu świata. Intensywnie poszukuje odpowiedzi na głębokie pytania dotyczące ludzkiej egzystencji i kosmosu, wykraczające poza troski codzienności. Zastanawia się nad znaczeniem i celem życia istot żywych, próbuje rozwiązać zagadki życia i śmierci czy pochodzenia człowieka. Zastanawia się nad istnieniem sił wyższych, naturą dobra i zła, istnieniem wolnej woli. Wyobraża sobie, jak mogą się potoczyć dalsze losy świata i ludzi. Chętnie sięga po książki filozoficzne i religijne, lubi prowadzić rozmowy na tematy egzystencjalne. Zwykle czuje się osamotniona w swych rozmyślaniach, mając poczucie, że są one obce większości ludzi. Poszukuje samotności, by móc rozmyślać i analizować własne życie i postępowanie lub znaczenie różnych wydarzeń w ich życiu. Ma dużą potrzebę intymności, co wiąże się z poszukiwaniem „przestrzeni” do rozmyślań.

Zdolności intrapersonalne (7 sten): osoba badana rozumie siebie, dostrzega swoje emocje, potrzeby i jest świadoma własnych motywacji. Potrafi tę wiedzę wykorzystać w działaniu. Ma dobrą intuicję i realistycznie ocenia siebie – swoje zalety i wady. Zna swoją wartość i ma sprecyzowane opinie na wiele różnych tematów. Odznacza się silną wolą i wewnętrzną motywacją. Sama wyznacza sobie cele. Czasem woli pracować samotnie niż w grupie, bywa wstydliwa. Lubi poznawać opinie innych, bo dzięki temu poszerza swoją wiedzę i horyzonty myślowe. Dostrzega i rozumie różnice i podobieństwa między sobą a innymi ludźmi. Rozumie własne postępowanie, jest refleksyjna, zdolna do samokontroli (myśli i działań), a świadomość swoich mocnych i słabych stron pomaga jej efektywnie planować własny rozwój i osiągnięcie celów. Ma tendencję do poszukiwania wewnętrznych emocji, posiada kreatywną mądrość, ma silną wolę.

Cechuje ją wysoki poziom samoświadomości, samodyscypliny i dążenie do działania sensownego. Lubi wiedzieć, dlatego wykonuje określone zadania.

Zdolności przyrodnicze (8 sten): osoba badana wykazuje dużą umiejętność rozpoznawania, doceniania i rozumienia natury. Posiada zdolność klasyfikowania przedstawicieli flory i fauny, zjawisk naturalnych. Potrafi dostrzec między nimi relacje. Kocha zwierzęta, chętnie zdobywa o nich coraz większą wiedzę, troszczy się o nie. Kolekcjonuje okazy roślin i minerałów. Lubi obserwować zwierzęta, wzrost roślin czy zjawiska naturalne, np. poruszanie się chmur czy zmiany pór roku. Czuje bliskość z przyrodą i dba o nią. Lubi przebywać na świeżym powietrzu, spacerować i wędrować. Chętnie podróżuje, zwiedza nowe zakątki świata. Lubi kontakt z naturą, czuje się wtedy „na swoim miejscu”. Docenia i rozumie siły natury, lubi pielęgnować rośliny, nie widzi niczego dziwnego w rozmawianiu z nimi.

UWAGA: OPIS DIAGNOSTYCZNY CECH WYKSZTAŁCONYCH NA ŚREDNIM POZIOMIE MUSI BYĆ DOKONANY Z ODNIESIENIEM DO POSZCZEGÓLNYCH SYMPTOMÓW (pytań w kwestionariuszu z danej podskali).

Zdolności lingwistyczne (5 sten): osoba badana posiada w średnim stopniu rozwinięte zdolności lingwistyczne, co oznacza przeciętną wrażliwość na język pisany i mówiony oraz przeciętną umiejętność wykorzystania języka do osiągnięcia określonych celów. W umiarkowanym stopniu lubi język ojczysty i języki obce. Nie ma problemów z czytaniem, mówieniem, pisaniami i myśleniem przy użyciu słów, ale nie ma też skłonności do wyrażania siebie poprzez pisanie czy tworzenie opowiadań lub poezji. Gry językowe i zagadki słowne nie sprawiają jej problemów, ale też nie są dla niej zbyt istotne. Ma przeciętny zasób słownictwa, a poznawanie nowych słów, gry słowne i tworzenie metafor, debaty i dyskusje nie są jej żywiołem. Nie ma większych problemów z pracami pisemnymi i wyjaśnianiem różnych kwestii, ale nie ma poczucia realizowania się w takiej aktywności.

2. DIAGNOZA NEGATYWNA – SŁABE STRONY – DEFICYTY

Osoba badana w najmniejszym stopniu ma rozwinięte zdolności matematyczno-logiczne (2 sten), muzyczne (2 sten) i kinestetyczne-cielesne (2 sten) oraz wizualno-przestrzenne (3 sten).

OPIS DIAGNOSTYCZNY

Zdolności muzyczne (2 sten): osoba badana ma wyraźne deficyty w zakresie umiejętności wykonywania, odtwarzania i tworzenia muzyki – jest niezdolna muzycznie, co oznacza słabą wrażliwość na wysokość dźwięku, rytm, tembr i emocjonalny aspekt muzyki (nie potrafi rozpoznać melodii i dźwięków płynących z otaczającego środowiska, zwykle w ogóle ich nie słyszy). Ma duże trudności w odtwarzaniu melodii i rytmu nawet po kilkukrotnym ich usłyszeniu, nie rozpoznaje brzmienia instrumentów, muzyka nie ma dla niej znaczenia w życiu codziennym, a jej dźwięki raczej rozpraszają niż pomagają jej w wykonywaniu

różnych czynności (np. dekoncentrują podczas nauki). Nie ma motywacji do uczenia się gry na instrumentach, nie lubi śpiewać, słuchać lub tworzyć muzyki. Ma problemy i niechętnie uczy się języków obcych, ze względu na trudności „wyłapania” akcentu, intonacji i brzmienia nowych, obcych słów.

Zdolności kinestetyczno-cieleśne (2 sten): osoba badana nie posiada umiejętności posługiwania się swoim ciałem do autoekspresji oraz osiągania zamierzonych celów. Jest pasywna fizycznie, nastawiona bardziej na obserwowanie tego, co się dzieje niż branie w tym udziału. Ma poczucie, że ciało jej przeszkadza, że nie sprawuje nad nim dostatecznej kontroli. Ma problemy z zachowaniem równowagi, słabą koordynację ruchową i słaby refleks. Niechętnie wykonuje ćwiczenia fizyczne, nie lubi ruchu i wykonywania zadań wymagających pracy rąk (majsterkowanie, rzeźbienie). Gesty nie służą jej do ekspresji siebie. Nie ma tendencji do manipulowania przedmiotami, dotykania ich w celach poznawczych (uczenia się). Obserwowanie i naśladowanie czynności innych nie pomaga jej w uczeniu się wykonywanych przez nich czynności, zaś ruch i odgrywanie ról nie są formą aktywności wspomagającą proces uczenia się. Z trudnością uczy się różnych aktywności fizycznych (np. jazdy na rowerze), nie bierze udziału w tym, co dzieje się wokół (wycofuje się lub obserwuje). Taniec i inne aktywności fizyczne nie są dla niej formą ekspresji siebie. Nie ma wycucia czasu. Może mieć trudności z odczytywaniem i przesyłaniem komunikatów niewerbalnych.

Zdolności matematyczno-logiczne (2 sten): osoba badana ma trudności w zakresie logicznego myślenia, ma problemy z dedukcją, niechętnie analizuje problemy i ma trudności w wykonywaniu podstawowych operacji matematycznych (nie lubi rozwiązywać zadań matematycznych, ma kłopoty z liczeniem w pamięci). Nie potrafi myśleć koncepcyjnie, a jej myślenie oparte jest na konkretności. Nie dostrzega schematów, wzorów i związków przyczynowo-skutkowych. Nie rozumie znaczenia symboli, stąd ich nie wykorzystuje w rozwiązywaniu problemów. Niechętnie podejmuje zabawy w gry logiczne, układanie puzzli nie sprawia jej przyjemności, podobnie jak eksperymentowanie. Nie potrafi znajdować logicznych argumentów dla przyjętych przez nią rozwiązań. Nie umie planować, jest niesystematyczna, słabo zorganizowana, nie dba zbyt o ład i porządek. Interesują ją sprawy konkretne, codzienne – zwykle nie zastanawia się nad sprawami wychodzącymi poza jej życie codzienne. Nie widzi potrzeby uzasadniania i poszukiwania logicznych argumentów dla obserwowanych zjawisk oraz swoich działań.

Zdolności wizualno-przestrzenne (3 sten): osoba badana ma słabo wykształconą zdolność dostrzegania informacji wzrokowych, tworzenia obrazów wzrokowych (np. trójwymiarowych), ich transformowania i modyfikowania. Nie potrafi odczytywać map, planów, wykresów, schematów, diagramów itp. Nie lubi układać klocków, puzzli czy trójwymiarowych układanek. Nie potrafi wykorzystywać wizualizacji dla przypomnienia czy wyobrażenia sobie sytuacji i przedmiotów. Nie dostrzega szczegółów, a kolory, proporcje, czy elementy graficzne tekstu nie mają dla niej znaczenia. Nie używa wyobraźni i obrazów w procesie myślenia. Nie lubi rysować malować, rzeźbić, niechętnie wykonuje te czynności, bo dobór kolorów i wyznaczenie perspektywy sprawia jej trudności. Rysunki nie są dla niej formą wyrażania i przedstawiania własnych pomysłów.

3. INTERPRETACJA

KONFIGURACJA ZDDOLNOŚCI SPECJALNYCH: Osoba badana posiada specyficzny profil zdolności specjalnych, z dominującą inteligencją personalną (interpersonalną i intrapersonalną) oraz egzystencjalno-duchową i przyrodniczą. Pozostałe zdolności są rozwinięte na średnim lub niskim poziomie. Profil ten wskazuje swoisty obszar zdolności i możliwości wykonywania zawodów: profil personalny i egzystencjalno duchowy predysponuje do wykonywania zawodów artystycznych, związanych z pracą z ludźmi, ale też związanych z naukami społecznymi, wymagających otwartości poznawczej, refleksyjności.

4. DIAGNOZA PROJEKTUJĄCA – WYBÓR ZAWODÓW

1. PROJEKTOWANIE WYBORU ZAWODU NIE MOŻE ODBYWAĆ SIĘ JEDYNIEM NA PODSTAWIE OKREŚLENIA ZDOLNOŚCI SPECJALNYCH – INTELIGENCJI WIELORAKICH, ALE MUSI BYĆ POPARTE DIAGNOZĄ:

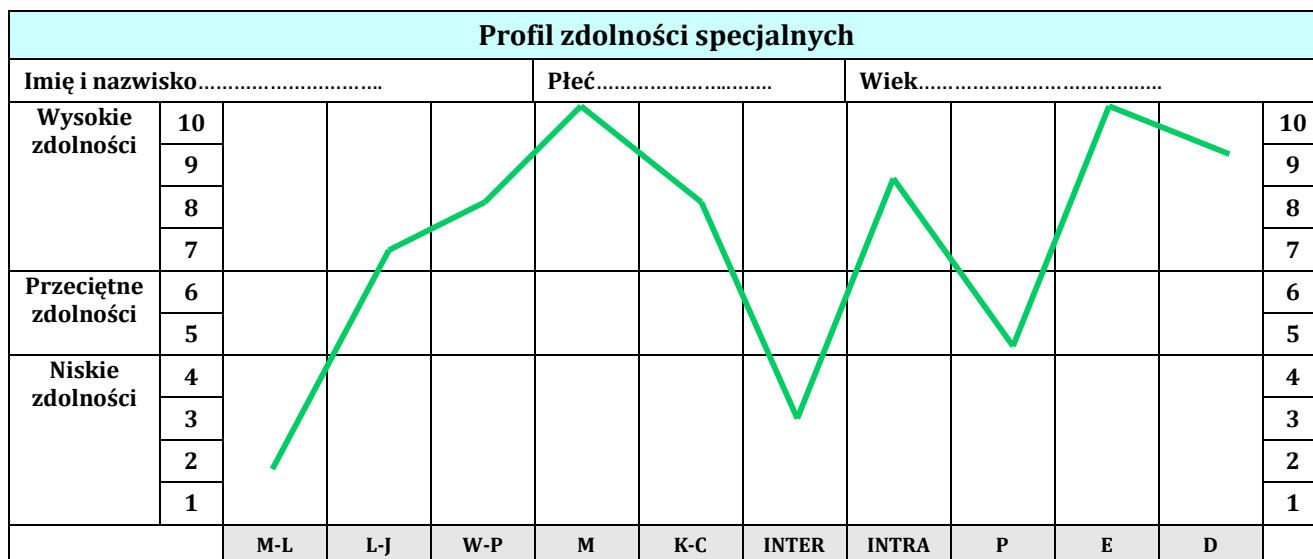
- A) potencjału twórczego,
- B) preferencji i zainteresowań zawodowych,
- C) specyficznych cech osobowości, ważnych dla danego zawodu,
- D) temperamentu,
- E) aspiracji życiowych,
- F) możliwości życiowych.

2. WSTĘPNEJ KWALIFIKACJI DO ZAWODU DOKONUJEMY NA PODSTAWIE DOMINUJĄCYCH ZDOLNOŚCI, CZYLI WYKSZTAŁCONYCH NA WYSOKIM POZIOMIE, POMOCNICZE MOGĄ BYĆ ZDOLNOŚCI WYKSZTAŁCONE NA POZIOMIE ŚREDNIM.

3. MOŻNA TAKŻE WSKAZAĆ OGRANICZENIA W WYBORZE ZAWODU NA PODSTAWIE PROFILU ZDOLNOŚCI – NA POZIOMIE NISKIM.

4. PROJEKTOWANIE POSTDIAGNOSTYCZNE W KONTEKŚCIE ROZWOJU ZDOLNOŚCI SPECJALNYCH MOŻNA ZAPLANOWAĆ NA PODSTAWIE PORADNIKÓW (pracujemy kompleksowo – doradca, nauczyciel i praca samodzielna).

ANALIZA – JEJ TOK – INTERPRETACJA – WSKAZANIA POSTDIAGNOSTYCZNE – WYBÓR ZAWODU – WEDŁUG ANALOGICZENG0 SCHEMATU – JAK WCZEŚNIEJSZY PRZYKŁAD.

LEGENDA:

- M-L** - matematyczno-logiczne (2)
- L-J** - lingwistyczne - językowe (7)
- W-P** - wizualno-przestrzenne (8)
- M** - muzyczne (10)
- K-C** - kinestetyczne – cielesne (8)
- INTER** - interpersonalne (3)
- INTRA** - intrapersonalne (8)
- P** - przyrodnicze (4)
- E** - egzystencjalne (10)
- D** - duchowe (9)

ANALIZA, INTERPRETACJA, WNIOSKOWANIE POSTDIAGNOSTYCZNE JEST ANALOGICZNE JAK WCZEŚNIEJ.

RÓŻNICA POLEGA NA ODMIENNYM TYPIE PROFILU – WYRAŹNIE „ARTYSTYCZNYM”:
dominacja inteligencji muzycznej, kinestetycznej i częściowo wizualno-przestrzennej.

Ponadto w profilu wyraźnie ujawniają się też inteligencja intrapersonalna oraz inteligencja egzystencjalno-duchowa, co:

- a) poszerza spectrum możliwości zawodowych, spełniających kryteria możliwości samorealizacji i powodzenia osoby badanej – wykonującej dany zawód;
 - b) ukierunkowuje wybór zawodu z kategorii wyznaczanych przez dominujące zdolności
- np. artysta muzyk/pisarz/poeta może być tylko wykonawcą, ale też i twórcą muzyki/poezji/prozy, itp. zdolności intrapersonalne, duchowe i egzystencjalne ukierunkowują dany zawód w kierunku bardziej twórczym niż odtwórczym;
 - ale samo posiadanie inteligencji intrapersonalnej, duchowej i egzystencjalnej, bez bazowych, np. muzycznej, lingwistycznej, nie uczyni z osoby badanej artysty muzyka/pisarza/poety.